

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ivs Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

II. De Novitiatu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62668)

Provincialibus admitti nemo potest, ex Congreg. VIII. General. cau. 9. & Provincialis Regula 16. Unde eum ingressi, Simplicia, Religionis tamen substantialia Vota ante decimum septimum ætatis annū impletum validè emittere nequeunt sine dispensatione Generalis, quia eorum valor exigit biennium Novitiatus: qui ante decimum quintum annum impletum validè inchoari non potest, ut inchoatio propter defectum potestatis in admittente non valeat. Sanchez cit. cap. 4. n. 26. & Pirrhing hinc Rubr. n. 27.

14. Decimò ad Professionem admitti prohibetur, qui in Religione Novitiatus live probationis annum non explevit, can. Consulendus, 17. q. 2. c. Ad Apostolicam 16. hinc Rubr. c. 1. pr. in 6.

ARTICULUS II.

De Novitiatu.

SUMMARIUM.

15. Annum Novitiatum exigendi ratio.
16. Ante anni lapsum mutuo consensu edita Professio olim:
17. Non etiam hodie valida est:
18. Nisi edita sit à moribundo:
19. Qua tamen vera Professionis non omnes effectus habet.
20. Societas Jesu exigit biennium Probationis:
21. Que ab actuali admissione aut habitus susceptione inchoatur.
22. In habitu certo, non in omnibus:
23. In plerisque tamen Religionibus peragenda est.
24. Et exigit annum moraliter:
25. Imò à momento ad momentum completum:

26. Eumque continuum & non interruptum.
27. Eam Novitii dimissio vel reditus spontaneus ad seculum:
28. Non amentia solum temporanea interruptumpit.
29. Probatione finita exiens, si redeat, denuo probandus est.
30. Si notabilis mutatio intercessit:
31. Non etiam, si hæc non intercessit.
32. Vel Professus ad aliud, ejusdem Obsequantia, Monasterium transeatur.

AD Professionem Religiosam, ultra annum ætatis decimum sextum, etiam Novitiatum live probationem exigendi, estque spatium temporis, annuò non minus, præfigendi iustissima, & Monasterii pariter idque per Professionem ingressuri favorem spectans, ratio fuit; ut Novitius disciplinam & rigorem Regularis vitæ experiri & Monasterium, ipsius indole ac moribus probè perspectis, agnoscere valeat, an futurus sit idoneus & perpetuò Fratrum consortio aggregandus. Qua tamen ratione non obstante, annuæ probationis integritati utriusque partis, scilicet Novitii eumque ad Professionem admittentium, mutuo consensu potuit renuntiari, c. Ad Apostolicam 16. quòd ea principaliter ob istorum, ac proinde privatum favorem præcipuè fuerit introducta, & locus sit Regulæ c. Si de terra 6. de Privileg. præterquam in FF. Prædicatorum ac Minorum & aliorum Mendicantium Ordinibus: quibus, ne intra annum ad Professionem aliquem admitterent, severè interdictum est, c. Non solum 2. c. Constitutionem 3. in 6.

Ea autem renuntiandi licentia, cum à cæteris Religionibus sensim traheretur in abusum, & cum tempore eò ventum esset; ut

G g g g

let; ut

set; ut Religionem intrantes non raro intra unum eundemque mensem, & aliquando Septimanam, Novitii Professi que: imò & Prælati, itaque ferè prius Magistri quàm Discipuli, non sine Monasteriorum damno & animarum periculo esse conspicerentur, S. Tridentinæ Synodi PP. Sess. 25. cap. 15. de Regul. decreverunt; ut in posterum In quacunque Religione, tam virorum quàm mulierum, professio non fiat ante decimum sextum annum expletum: nec, qui minori tempore, quàm per annum post susceptum habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur. Professio autem antea facta sit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicujus Regula vel Religionis, vel Ordinis observationem, aut ad alios quoscunque effectus. Quò utique saluberrimò decretò, cum principaliter non, ut antiqua Jura, privatum ipsius Novitii profitentis & Monasterii ipsum admittentis: sed totius Religiosi Status publicum bonum spectet, annuæ probationis integritati renuntiandi facultas est adempta; cum juri & favori publico privatorum pactioibus & mutuis renuntiationibus non conveniat, nec valeat derogari, c. Si diligenti 12. de Foro compet. & l. Jus publicum 38. ff. de Pactis, Navarrus Consil. 33. de Regul. n. 5. Sanchez Lib. 4. Moral. cap. 4. n. 19. & Suarez Tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 12. n. 5.

38. Excipiendæ tamen, præter Ordines Militares, sunt Moniales Ordinis S. Dominici: quæ, si legitimam ætatem habeant, & judicio medici in articulo mortis constitutæ, atque ex hoc seculo quantum migraturæ sint, Professionem edere, annò probationis nondum expletò, possunt ex privilegio, à Pio V. ipsis indulto Constit. quæ incipit Summi Sacerdotis, 23. Aug. 1570. publicata: quod ad Novitios ejusdem & aliarum Religionum propter

privilegiorum communicationem extendi, cenet Donatus Tom. 2. Prax. Regul. 2. Trañ. 9. q. 15. n. 2. Ita tamen professæ Moniales, si præter expectationem convalescant, probationis annum expleat, eoque lapsò, Professionem denuò extendendò, prius editam ratificare debeant; quia privilegium illud solummodo indultum est ad spirituale consolationem Monasterium & lucrandas Indulgentias & similes gratias, quas solenniter professæ in articulo mortis consequuntur: non etiam ad alios effectus. Unde, si ita professa convalescant, suffragii & similia Profellanum jura non consequuntur, antequam iterò dùm Tridentinum denuò proficiantur: & si intestatæ decedant, ipsis bonis, non Monasterium, sed proximi conanguinei, sive hæredes ab intestato venientes succedunt, ex doctrina Miranda Tom. 1. Manual. Prælat. q. 22. art. 10. concl. unica, Barboza in c. ad Appellatum cit. n. 14. & Donati Trañ. cit. q. 17. n. 1.

Excipienda etiam est Societas [S. J. B.] cujus Novitii à Tridentino præscripto anno superaddere debent alterum; ac post inde ante expletum Novitatis integritati biennium ad vota Religionis Simplicitatis non admittuntur: & à superiore Locali sine Præposito Generalis dispensatione abmissi, illa invalidè emittunt, Examin. Gen. cap. 1. §. 12. & Constit. p. 4. cap. 3. §. 1. cum superiores, illò inferiores, biennium restringendi careant potestate: imò aliquem ad dicta vota etiam post biennium admittendi, per eaque Societati incorporandi potestatem habeat solus Generalis: & cui iste eam communicarit, Constit. p. 5. cap. 1. & p. 9. cap. 3. §. 1. Quia ipse etiam Præpositus Generalis, etsi ex gravi causa biennium restringendi, & ante id expletum ad vota Simplicitatis aliquem validè admittendi potestatem habeat, ut ex cit. cap. 1.

cap. 1. §. 3. adjecta declaratione constat, eam tamen uti, & biennium contrahere licet amplius non potest, ex decreto Congreg. General. 5. can. 9. 10. & 50. Sanchez cit. cap. 4. n. 20. Suarez Tom. 4. de Relig. Trañ. 10. lib. 2. cap. 4. n. 9. & Palao disp. 1. cit. p. 13. n. 5.

21. Dubium de Probationis anno est primò, quando incipiat. Diem enim suscepti habitus vel actualis admissionis & ingressus Religionis non computandum, aliqui defumunt extrito, quò dies termini in termino non computandus dicitur, arg. c. 1. ibi Post diem, qui proponitur, de Restit. spoliat. in 6. Sed argumento huic in præsentì materia locus non est; cùm à Tridentino cap. 15. cit. In probatione standum, asseratur, per annum post susceptum habitum, non Post habitus suscepti diem: quibus verbis annum à susceptione habitus computandum; ac proinde istius susceptionem aut ingressum sequentes ejusdem diei horas etiam computandas, clarè insinuatur; ut, qui habitum in festo Nativitatis B. V. Mariæ horâ secundâ pomeridianâ suscepit, post annum ejusdem festi, horâ secundâ exactâ, professionem emittere possit: neque, sequentem diem expectari, sit necesse, cit. Sanchez cap. 3. n. 31. & Donatus g. 4. n. 1. & 5. Unde

22. Dubium secundum oritur, an probatio necessariò peragenda sit in habitu Religionis. In Societate JESU & aliis Religionibus, in quibus peculiaris habitus præscriptus aut usu receptus non est, illum in veste seculari peragi posse, constat ex Examin. cap. 1. §. 13. & Constit. p. 3. cap. 2. & 6. Idem de Religionibus, certum habitum à sede Apostolica approbatum habentibus, cum Panormit. in c. Super eo g. n. 7. censet Palao cit. p. 12. §. 3. n. 1. & desumi videtur ex can. Unico disp. 53. & can. sim. disp. 55. quibus rela-

tus Gregorius Papa ait, Novitios in veste laicali probandos. Sed his can. usu contrariò derogatum, vel ipsi Laicali nomine vestem Novitiorum, à professorum habitu distinctam & laicalem dictam, non seculari denotari, cum Glossa in can. Unie. cit. V. In suo, rectè advertit cit. Sanchez cap. 4. n. 30. Verius proinde, in hujusmodi Religionibus delationem habitus ad valorem professionis pertinere, hic Doctor censet cum Joan. Andr. in c. Super ea cit. in fine Hostiens. ibid. n. 3. Sylvestro V. Religio §. 9. 5. & aliis, quos secutus est Donatus Tom. 2. Prax. Regul. p. 2. trañ. 9. g. 14. n. 1. cùm propter constantem usum & sensum omnium ejusmodi Religionum, Novitiatum à susceptione habitus inchoantium ejusque delatione perficientium, secundum Trident. cap. 15. cit. tum verò; quia Novitius experiri per annum debet asperitates Religionis, c. Ad Apostolicam cit. quarum una, & in quibusdam Religionibus inter præcipuas habitus constans delatio est.

Dubium tertio de eodem Novitiatum anno est, an integer & completus esse debeat à momento ad momentum. Moraliter solum completum sufficere, volunt Steph. Gratianus, Tom. 3. Discept. cap. 41 3. & Barbosa de Offic. Episc. alleg. 101. n. 22. quòd in favorabilibus ultima dies inchoata habeatur pro completa, arg. l. A qua ætate §. ff. de Testament. illius autem & decimi sexti ætatis anni dies ultimos inchoatos pro completis haberi, favorabile sit Novitio & Monasterio. Illi; quòd jam aptus sit Religioni: isti verò; quòd Novitii personam sibi jam valeat devincire.

Sed meliori ratione, probationis & ætatis annos ad ultimum usque momentum completos exigunt Rodriquez Tom. 3. Regul. q. 15. art. 4. Suarez Tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 15. n. 1. cit. Sanchez cap. 4.

24
25

cap. 4. n. 4. Donatus cit. *Tract. 9. g. 5. n. 1.* & ipsemet Barbofa, à prima sua Opinione recedens cit. n. 22. §. Verum in hac: qui id colligunt ex Trident. cap. 15. cit. ad valorem requirente, ut Novitius decimum sextum ætatis annum expleverit, & in probatione steterit non minori tempore, quàm per annum: quod ante ultimæ horæ & momenti lapsum verum non est. Rationem reddunt; quia, quoties certum tempus in favorem alicujus ad subeundam maturius obligationem designatur, integrum esse debet, arg. l. Denique 2. §. 3. ff. de Minoribus, secundum quam Minor ultimo vigesimi quinti anni die: imò momento lapsus in integrum restitutionem perere potest. Cùm ergo anni integritas à Concilio præscripta sit; ne novitii temere & non satis consideratè ad subeundas Religionis asperitates, & Monasterium vel Ordo ad regendum & alendum professum facilè obligarentur, annus integer & à momento ad momentum completus esse debet. Unde

In contrarium deducta ratio planè corrui; cùm, tam Novitio quàm Monasterio, totique Statui Religioso favorabilior sit annus perfectè & ad momentum ultimum completus: contra testatori & ultimæ ejus voluntati favorabilior sit, decimi quarti ætatis anni diem ultimum inchoatum haberi pro completo, quia l. A qua ætate cit. antè testandi facultatem ei adimens, odiosa est, ut rectè observat cit. Palao p. 12. §. 5. n. 2. Unde

Infertur, eum, qui Novitium aspiciatus est vigesimò quartò die Februarii in Festo S. Mathiæ, professionem emitte non posse ante diem vigesimū quintū Februarii anni proximè sequentis bissextilis, sicut ejusdem mensis vigesimò quartò die natus, si annum ætatis vigesimum quintum compleat anno bissextili, vigesimò quintò Februarii adhuc gaudet bene-

ficiò restitutionis, juxta cit. §. 3. cit. Rodriquez art. 4. Sanchez n. 4. Barbofa n. 10. & Donatus g. 6. à n. 1. quia annus probationis esse debet, qui taxatus est à Republica in qua bissextilem complet dies vigesimus quintus; cùm illò anno duo dies quasi pro uno saltem, quando hoc favorabile est, reputentur, c. Quæsit 14. de V. S. l. Denique cit. §. 3. Et Cùm bissextus 41. ff. de V. S.

Dubium quartò est, an probationis annus debeat esse continuus. Interruptionem sufficere, desumitur ex l. Paulus 14. §. 3. ff. de Liber. caus. quæ JCT. servat, eà conditione relicto; ut, si testator servierit, manumittatur, illò elapsò manumittendum, respondit: etsi interea aliquando fugerit & post tempus sit reversus. Idem suadet ratio; quia, si veluti professionis obesse probationis interruptio, is, qui durante Novitium incidere in amentiam, hac cessante probationem de novo inchoare deberet, arg. l. l. 8. de Prescript. quia tempus amentie ad probationem inutile est, ac proinde antè prius ceptam interruptit: quod tamen DD. passim negant.

Nihilominus ad valorem probationis annum probationis continuus, cum Panormit. in c. Ad Apostolicam cit. n. 9. & Sylvestro V. Religio 5. g. 4. rectè exigunt cit. Sanchez cap. 15. n. 3. Miranda art. 4. concl. univ. & Barbofa alleg. 101. n. 23. Ratio est; quia, quando juramento tempus ex die aliquo designato ad bellum diem requirunt, in dubio intelligenda sunt de tempore continuo: nisi ex iuncta materia vel præsumpta voluntate aliud intelligatur, per tradita à Gutierrez Lib. 1. Q. Canon. cap. 12. n. 4. Tridentinum autem cap. 15. cit. ad probationem exigit certum tempus, scilicet annum à die habitus suscepti vel ingressus: qui proinde continuus esse debet, ut à Carod. Insuper

Interpp. declaratum, asserit Pirrhing ad hanc Rubr. n. 40. Confirmatur; quia annus exigitur, ut Novitius Religionis asperitates, & Religio ipsius mores & constantiam melius probet, c. Ad Apostolicam cir. cum ergo continuatio disciplinae ex vita Religioe asperitatibus non minima sit & ad probandam constantiam multum conferat, annus continuus omnino necessarius erit.

Neque obstat §. 3. cir. quia de seruo Civili Jure aliud constitutum est; partim ex praesumpta voluntate testatoris, nolentis, ut modica fuga ei obstat: partim favore libertatis: qualis favor in anni interruptione non reperitur, cir. Pirrhing num. 41.

27. Non magis quam textus urget ratio; quia probatio interrumpi solum censetur, quando Novitius vel à Prælato aliòve superiore dimissus, vel animò Ordinem dimittendi, præsertim habitu deposito, ipse palam vel clam discessit, cir. Suarez n. 5. & Sanchez n. 32, qui tamen n. 55. monet,

28. casu, quò amentia diu vg. ultra mensem duraret, ejus tempus supplendum; quod per eam probatio, licet non interrumpatur, tamen suspensa quasi dormiat ferè, sicut vacantis sedis, aut hostilitatis tempore Praescriptio, c. De quarta 4. c. Ex transmissa 10 de Praescript. Sed hoc, licet in praxi rectè observetur, de rigore tamen Juris non necessarium, censet cir. Palao p. 12. §. 2. n. 9.

29. Dubium quintò est, an, qui probationis annò jam expletò à Religione dimissus est, vel sponte recessit, postea receptus Novitiatum denuo debeat inchoare. Affermat id cir. Suarez cap. 15. n. 8. cum; quòd prior habitus susceptio per dimissionem vel recessum sit extincta: cum verò; quòd aliàs ita dimissus, si post decem annos in seculo exactos revertetur, statim possit profiteri: quod utique

est absurdum. Propter has rationes utendum est aliqua distinctione; vel enim post egressum ex parte Novitii, quoad mores: aut ex parte Religionis, quoad asperitates & observantiam Instituti, notabilis mutatio intervenit, vel non?

Si prius, Novitiatum denuo subeundum, suadent allatæ rationes. Multò magis nova integri & continui anni probatione opus haberet, qui post impletum in una probationis annum aliam etiam minùs strictam Religionem ingrederetur, ut cum cir. Navarro Consil. 47. de Regul. n. 4. & aliis docet Sanchez cir. cap. 4. n. 12. quia neque talis istius Ordinis vivendi modum, neque Ordo ipsius mores probavit: quòd ad probationem requiri, est dictum.

Si posterius, Novitiatum repetendum, cum Glossa in Reg. Eum qui 31. V. Eodem, in 6. probabilis negat Sylvester V. Religio 5. q. 3. quòd talis Novitius asperitates Religionis expertus jam sit per annum; quòd solum exigunt Jura: quæ probationis cum professione continuationem nullibi exposcunt: neque etiam probationem jam completam per egressum statuant extinguere.

Neque obstat; quòd Tridentinum Probationis cum Professione continuationem non obscure supponere videatur Sess. cir. cap. 16. Novitios finitò tempore Novitiatùs, si habiles sint, ad professionem admitti: vel è monasterio ejici præcipiens; quia imprimis hoc de consilio, non de præcepto faciendum, tradit Navarrus Consil. 29. de Regul. n. 1. Deinde; quia id intelligendum est, nisi professionem ad tempus dilationem suadeant justæ causæ, vg. infirmitatis, ætatis aut alterius defectùs: quòd à Cardd. Interpp. declaratum, testis est Donatus cir. Tract. 9. q. 18. n. 4.

Multò minùs novà probatione opus est, quan-

30.

31.

32.

H h h h

est, quan-

est, quando Religiosus, in uno professus, ad aliud ejusdem Ordinis & Observantiae, v.g. ab uno S. Benedicti vel Canonicorum Regularium S. Augustini, ad aliud ejusdem Ordinis Monasterium vel Collegium cum superiorum licentia transit. Imò tali in posterioris Monasterii choro, capitulo &c. idem locus competeret, quem in eo obtinent, qui ibi Religionem professi sunt eò annò & die, quò ipse professus est alibi, ut rectè docet *cit.* Miranda *Tom. I. Manual. Pralat. q. 31. art. 23.* & Barbosa *in c. Licet 18. n. 27.*

ARTICULUS III.**De Obligationibus & Juribus Novitiorum.****SUMMARIUM.**

33. Professioni premititur annua probatio Religionis :
34. Intra quam Novitius ad seculum exiit iusta causa,
35. Et per se, hæc etiam cessante, licitè redit :
36. Licet, eà cessante, illicitè dimittatur.
37. Rediens ad expensas in se factas non tenetur :
38. Nisi earum refusionem promississet.
39. Regulas à Novitio servari decet :
40. Conscientia obligatio non est,
41. Nonnulli casibus exceptis.
42. Casus reservati pro Religiosis non afficiunt Novitios :
43. Etsi reservari etiam pro ipsis possunt.
44. Novitii sunt persone Ecclesiasticae,
45. Et gaudent privilegiis Religiosorum.

AD valorem Professionis in quacunque Religione, tam virorum quam mulierum, Novitium prore S. Synodi Tridentinae regitur; ut, qui eam emissurus est, Novitiorum tempore quam per annum post scriptum habitum in probatione fuerit, *Sess. 25. cap. 15. de Regular.* hoc est, sub obedientia Prælati, ab eò constituti Magistri disciplina annum exegerit. Quam probationis annum præscribendi ratio justissima fuit; ut antequam per professionem Religioni perpetuè incorporaretur, Novitius quidem vivendi modum & asperitates Religionis experiri: ita vero ipsius indolem mores & habilitatem probare possit. Unde

Dubium oritur primò, an Novitius intra probationis annum à Monasterio egredi, & ad seculum redire liberè valeat. Et ex iusta quidem & Prælati probata causa egressum ei permissum, res è omnino explorata. Ejusmodi autem causa cessante, *c. Consulti 20.* prodita est distinctio inter eum, qui cum vitæ absolute mutandæ & sub habitu Regulari deinceps Deo famulandi proposito: & illum, qui sine tali proposito & experientiâ duntaxat causâ; ut, si sibi placuerit, Ordinis disciplinam profiteatur, Religionem sive aliam Novitiatum est ingressus: & ex duobus his ei duntaxat, qui eum posteriori: non etiam ei, qui cum priori proposito Religionem ingressus est, liberam ad facultatem redeundi facultatem esse, super propoſita dubitatione *Frequenter c. à multis consultus Innocentius III. c. cit. & c. Summu 23.* Gregorius IX. motu proprio descripsit. Rescribendi ita ratio ex fructu quòd ab incepta Perfectionis temeritate accessus sine iusta causa factus manifestæ levitatis & inconstantiae vitio laboret. Verùm, quia ullò etiam deliberatò sed promissione non firmatò animi pro-